

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Комисия по правата на жените и равенството между половете

2010(0067)(CNS)

30.11.2010

СТАНОВИЩЕ

на комисията по правата на жените и равенството между половете

на вниманието на комисията по правни въпроси

относно предложението за регламент на Съвета относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла
(COM(2010)0105 – C7-0315/2010 – 2010(0067)(CNS))

Докладчик по становище: Angelika Niebler

PA_Legam

КРАТКА ОБОСНОВКА

Контекст:

Една от първостепенните цели на Европейския съюз е запазването и по-нататъшното развитие на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, в което се гарантира свободно движение на хората. В момента нормативната уредба на европейско равнище в случай на развод или законна раздяла при бракове между лица от различни националности е доста неясна по отношение на въпроса кое право следва да се прилага. Поради това често се стига до „надпревара до съдилищата“, при която единият от съпрузите пръв подава молба за развод и по този начин си гарантира, че производството по развод се урежда от законодателството, което според него служи по-добре на неговите интереси. Целта на предложението за регламент е да се създаде правна сигурност за засегнатите двойки, както и да се гарантира предвидимост и гъвкавост.

Тъй като при семейното право става дума за една особено деликатна област на националното законодателство, в предложението на Европейската комисия за регламент на преден план не е уеднаквяването на правото в областта на разводите или дори на семейното право, а по-скоро общи правила, съгласно които да се решава законодателството на коя държава трябва да се прилага при прекратяването на брак между представители на различни националности. В момента в ЕС се сключват годишно около 300 000 нови бракове между представители на различни националности, в резултата на което вече има общо 16 милиона сключени международни бракове. Между 140 000 и 170 000 от тези бракове биват прекратявани годишно в ЕС. Тези числа и напълно различаващите се материалноправни норми по отношение на разводите, които съществуват в Европейския съюз като цяло, показват нагледно, че е въпрос на спешна необходимост да се създаде по-голяма правна сигурност в случай на развод или законна раздяла.

Поради това Европейската комисия предлага да се повиши автономията на страните в случай на развод и законна раздяла, като им се предостави възможност в определени рамки сами да определят приложимото право в техния случай. В тези рамки съпрузите следва да имат правото да избират законодателството на страна, с която са особено свързани. Избраното законодателство трябва да бъде съвместимо с общите ценности на Европейския съюз.

Позиция на докладчика:

Докладчикът по становище подкрепя по принцип начина, по който са формулирани правилата за приложимото право при развод и законна раздяла.

Предложенията за изменения в настоящото становище са насочени към това, предложението на Комисията да се приспособи дотолкова, че да бъде ясно изключена възможността за дискриминация, основаваща се на пол, да се гарантират равните възможности за двамата съпрузи, а интересите на детето да бъдат поставени на преден план.

В заключение докладчикът обаче счита, че не трябва да се задоволяваме с единни европейски правила относно приложимото право при разводи и законни раздели, а на втори етап трябва да бъдат приети съответните правила относно последствията от развода (режим на имуществени отношения, издръжка след прекратяване на брака, компенсиране на приходи от пенсия, очаквани въз основа на права, придобити по време на брака) Правилата в предложения регламент не засягат последствията от развода.

ИЗМЕНЕНИЯ

Комисията по правата на жените и равенството между половете приканва водещата комисия по правни въпроси да включи в доклада си следните изменения:

Изменение 1

Предложение за регламент Съображение 2 а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(2а) съгласно член 8 от Договора за функционирането на Европейския съюз, във всичките си дейности Съюзът полага усилия за премахване на неравенствата и за насърчаване на равенството между мъжете и жените.

Изменение 2

Предложение за регламент Съображение 15 а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(15а) Ако съпрузите не могат да се споразумеят за приложимото право, те следва да преминат през процедура на медиация, включително поне една консултация с оторизиран медиатор.

Изменение 3

Предложение за регламент Съображение 16

Текст, предложен от Комисията

(16) Информираният избор на двамата съпрузи е един от основните принципи на настоящия регламент. Всеки един от съпрузите трябва да знае точно какви са правните и социалните последици от избора на приложимото право. Възможността да се избере приложимото право по взаимно съгласие не трябва да засяга правата и равните възможности на двамата съпрузи. В това отношение съдиите в държавите-членки следва да съзнават значението на информирания избор на двамата съпрузи относно правните последици от сключеното споразумение за избора на приложимо право.

Изменение

(16) Информираният избор на двамата съпрузи е един от основните принципи на настоящия регламент. Всеки един от съпрузите трябва да знае точно какви са правните и социалните последици от избора на приложимото право. Възможността да се избере приложимото право по взаимно съгласие не трябва да засяга правата и равните възможности на двамата съпрузи. В това отношение съдиите в държавите-членки следва да съзнават значението на информирания избор на двамата съпрузи относно правните последици от сключеното споразумение за избора на приложимо право. ***При нотариалната заверка на избора на приложимото право всеки един от съпрузите следва да бъде индивидуално информиран относно произтичащите от избора на приложимото право правни последици. Национални разпоредби, чрез които на съпрузите може да бъде предоставена правна помощ, следва да се прилагат mutatis mutandis.***

Изменение 4

Предложение за регламент Съображение 17

Текст, предложен от Комисията

(17) Следва да се въведат някои предпазни мерки, за да се гарантира, че съпрузите осъзнават последициите от своя избор. ***Като минимално изискване***, споразумението за избор на приложимо право следва да бъде

Изменение

(17) Следва да се въведат някои предпазни мерки, за да се гарантира, че съпрузите осъзнават последициите от своя избор. Споразумението за избор на приложимо право следва да бъде изготвено в писмена форма с дата и

изготвено в писмена форма с дата и подписи на двете страни. Ако обаче правото на участващата държава-членка, където е обичайното местопребиваване на двамата съпрузи, предвижда допълнителни формални изисквания, тези изисквания следва да бъдат спазени. Например, подобни допълнителни формални изисквания могат да съществуват в участваща държава-членка, в която споразумението се включва в брачен договор.

подписи на двете страни, **както и нотариално заверено**. Ако обаче правото на участващата държава-членка, където е обичайното местопребиваване на двамата съпрузи, предвижда допълнителни формални изисквания, тези изисквания следва да бъдат спазени. Например, подобни допълнителни формални изисквания могат да съществуват в участваща държава-членка, в която споразумението се включва в брачен договор.

Изменение 5

Предложение за регламент Съображение 20

Текст, предложен от Комисията

(20) **В някои случаи, в които** приложимото право не предвижда развод или не предоставя на единия от съпрузите, заради пола му, равни права на достъп **до развод** или **до законна раздяла**, следва въпреки всичко да се приложи правото на сезирания съд.

Изменение

(20) **Когато** приложимото право не предвижда развод **или законна раздяла** или не предоставя на единия от съпрузите, заради пола му, равни права на достъп **и третиране по отношение на** развода или **законната** раздяла, следва въпреки всичко да се приложи правото на сезирания съд.

Обосновка

За да бъдат защитени основните права на жените и мъжете, по време на развода или законната раздяла следва да бъдат гарантирани еднакъв достъп и еднакво третиране.

Изменение 6

Предложение за регламент Съображение 20а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(20а) Държавите-членки следва да разгледат възможността за прилагане на разпоредбите на

настоящия регламент по отношение на прекратяването на регистрирани фактически съжителства при сблъсък на различни стълкновителни норми до момента, в който ще са налице специфични правила за тези случаи, като се отчитат различните правни системи в държавите-членки; Това не дава основание за правно задължение за признаване на регистрирани фактически съжителства.

Обосновка

Приложното поле на регламента се ограничава до разводите и законните раздели на брачни двойки, но не обхваща прекратяването на регистрирано фактическо съжителство. За да се предотврати дискриминиране на останалите регистрирани съжителства, приложното поле следва да бъде разширено.

Изменение 7

Предложение за регламент Съображение 21

Текст, предложен от Комисията

(21) При изключителни обстоятелства съображения, свързани с опазване на обществения интерес, следва да дадат възможност на правораздавателните органи на участващите държави-членки да не прилагат чуждото право, когато по отношение на конкретен случай това би било в явно противоречие с техния обществен ред. При все това националната юрисдикция не трябва да може да прилага изключението за обществения ред с цел да заобиколи правото на друга държава-членка, когато това би противоречало на Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално член 21 от нея, който забранява всяка форма на дискриминация.

Изменение

(21) При изключителни обстоятелства съображения, свързани с опазване на обществения интерес, следва да дадат възможност на правораздавателните органи на участващите държави-членки да не прилагат чуждото право, когато по отношение на конкретен случай това би било в явно противоречие с техния обществен ред. При все това националната юрисдикция не трябва да може да прилага изключението за обществения ред с цел да заобиколи правото на друга държава-членка, когато това би противоречало на Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално член 21 от нея, който забранява всяка форма на дискриминация, **както и член 23, който изисква равенството между жените и мъжете да бъде**

гарантирано във всички области.

Обосновка

С оглед зачитането на основните права на европейските граждани е важно изключението за обществения ред да бъде ограничено.

Изменение 8

Предложение за регламент

Член 1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

1. Настоящият регламент се прилага, в ситуацията, в които има стълкновение на закони, в областта на развода **и** законната раздяла.

Изменение

1. Настоящият регламент се прилага, в ситуацията, в които има стълкновение на закони, в областта на развода и законната раздяла, **както и в случай на прекратяване на брак.**

Обосновка

В определени ситуации за жената е важно все още да не е разведена. Поради това разширяване на приложното поле ще бъде прието добре. (Следващото изречение не се отнася до българския текст).

Изменение 9

Предложение за регламент

Член 3 – параграф 3 – алинея 1

Текст, предложен от Комисията

3. Споразумението, упоменато в параграф 2, се изготвя в писмена форма, с вписване на дата и полагане на подписи от двамата съпрузи. **Всяко предаване по електронен път, което осигурява траен запис на споразумението, е равностойно на „писмена форма“.**

Изменение

3. Споразумението, упоменато в параграф 2, се изготвя в писмена форма, с вписване на дата и полагане на подписи от двамата съпрузи, **и се заверява нотариално.**

Изменение 10

Предложение за регламент

Член 5

Текст, предложен от Комисията

Когато приложимото право по силата на член 3 или член 4 не предвижда институцията на развода или не осигурява на единия от съпрузите, поради неговия пол, равни права на достъп **до** развод или до законна раздяла, се прилага правото на сезирания съд.

Изменение

Когато приложимото право по силата на член 3 или член 4 не предвижда институцията на развода **или законната раздяла** или не осигурява на единия от съпрузите, поради неговия пол, равни права на достъп **или еднакво третиране по отношение на** развода или законната раздяла, се прилага правото на сезирания съд.

Обосновка

За да бъдат защитени основните права на жените и мъжете, по време на развода или законната раздяла следва да бъдат гарантирани еднакъв достъп и еднакво третиране.

Изменение 11

Предложение за регламент Член 7

Текст, предложен от Комисията

Прилагането на разпоредба на правото, определено като приложимо съгласно настоящия регламент, може да бъде отказано само ако това прилагане е явно несъвместимо с общественения ред (ordre public) в държавата на сезирания съд.

Изменение

Прилагането на разпоредба на правото, определено като приложимо съгласно настоящия регламент, може да бъде отказано само ако това прилагане е явно несъвместимо с общественения ред (ordre public) в държавата на сезирания съд. **При все това националната юрисдикция не трябва да може да прилага изключението за общественения ред с цел да заобиколи правото на друга държава-членка, когато това би било в противоречие с Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално с член 21 от нея, който забранява всяка форма на дискриминация, както и член 23, който изисква равенството между жените и мъжете да бъде гарантирано във всички области.**

Обосновка

С оглед зачитането на основните права на европейските граждани е важно изключението за общественя ред да бъде ограничено.

ПРОЦЕДУРА

Заглавие	Осъществяване на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла
Позовавания	COM(2010)0105 – C7-0315/2010 – 2010/0067(CNS)
Водеща комисия	JURI
Становище, изказано от Дата на обявяване в заседание	FEMM 7.10.2010 г.
Докладчик по становище Дата на назначаване	Angelika Niebler 4.5.2010 г.
Разглеждане в комисия	28.10.2010 г. 30.11.2010 г.
Дата на приемане	30.11.2010 г.
Резултат от окончателното гласуване	+: 20 -: 0 0: 2
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Andrea Češková, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Iratxe García Pérez, Lívia Járóka, Philippe Juvin, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Eva-Britt Svensson, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Anna Záborská
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Izaskun Bilbao Barandica, Viliija Blinkevičiūtė, Antigoni Papadopoulou, Sirpa Pietikäinen